

SMRT VUKA

I.

Sve oblak za oblakom crven mjesec krije,
ko iz požara dim kad bježeći se vije,
a svud su crne šume čak u nedogled.
Nas lovaca je šuteć vlažnom travom red
ledinom stupo s vrijesom, s bujnim džbunovima.
Kad, ispod jela, tu ih ko u Landu ima,
trag čaporaka vučjih golem opazismo,
na koje skitalice uprav hajkali smo.

Zaustavivši dah smo malko oslušali.-
A iz šume, sa polja, mada bjesmo stali,
nijedan da bi čuo dašak se il glas;
na obzorju je samo zvrjo vjetrokaz;
jer vjetar u visini samo puhao je,
i samotne tek kule nogom dohvatio je,
dok hrastovi dolje, k stijenama nagnuti
ko spavali da svi su na ruke sagnuti.

Tišina, dakle, kadno stariji od sviju
istražujući lovac trag taj, prignu šiju,
pijesak zirnu, legav, i za kratak tren,
on, koji u tom nikad ne bje prevaren,
sve šapćuć nam kaza da su trazi svježi
to čaporaka jake zvjeradi, što bježi:
da prodoše dva vuka s dvoje vučadi.

Svi noževe smo zato svoje trgnuli,
i, krijuć puške svoje svaki svjetlucanje,
koračamo polako, uklanjajuć granje.
Tri zastaše mi druga, i dok htjedoh ja
pa znam što bi, već spazih žarka oka dva,
a poslije gdje plešu četir laka tijela
u guštari, gdje sja se mjesečina bijela,
ko svaki dan što paščad, skačuć i štekćući,
svog pozdravlja gospodara kad se vrati kući.
Baš isti im je oblik, isto raduju se,
tek vučja djeca ova ništa ne čuju se,
jer znadu nedaleko da im dušman klet
u domu svome bdije i da mogu mrijet.

Dok otac stajao je, dalje vučica je
drijemala ko ona od mramora šta je,
što Rimljanima sveta bje, jer samo njoj
Romul i Rem život dugovahu svoj.
Vuk korakne i sjedne, upre dvije noge
u pijesak poput pandža rinuv nokte mnoge.
Da izgubljen je, vidje, jer iznenađen,
i uzmak da je njemu ko i bijeg zagrađen;
u svoje ralje vrele on tad ščapi hrlo

poema je kraća (od epa) epska književna vrsta

opis prirode, crvena boja mjeseca (krv) – slutnja zla

crna boja
pripovjedačko mi (nas)

vučji tragovi - zaplet

tišina

dramska napetost

usporedba zvjerskih vukova s domaćim patkama
dječja nevinost
„dušman klet“ – metafora za čovjeka

vučja obitelj – vuk otac, vučja djeca – usporedba s čovjekom

legenda o osnutku Rima

vuk je uhvaćen u klopku

najsmjelijega pseta zadihano grlo
i čeljusti rastvorit ne htje čelične,
iako prorešetan iz pušaka bje
i noži nam se oštri poput kliješta staše
ukrstat, pa ga svega naskroz izbadaše,
dok nije zadavljen pred njega, krvav vas,
već davno prije njega mrtav pao pas.

lovci/ljudi ubili zvijer – zvjersko izživljavanje nad mrtvom životinjom

Tad vuk ga pusti, na nas oči sad mu žmire.
Iz slabina mu naši noževi još vire,
priboden njima na bus krvav, leži vuk;
okružuje ga koban pušaka nam luk.
On još jednom glednu, onda opet leže
oblizujući si ralje, potok krvi svježje,
i ne brinuć se dalje zaš' je mor'o mrijet,
zažmiriv, ne pisnuvši, ostavi taj svijet.

potresna, tužna slika ubijenoga vuka koji je spasio svoju obitelj
crvena boja mjeseca s početka postaje crvenom bojom krvi

II.

Naslonio na praznu pušku sam si čelo,
i zamisliv se, više nije mi se htjelo
progonit vučicu nit vučad, trolist bon
što čekao je oca da se vrati on,
bez kojih, znam da ne bi lijepa udova mu
dopustila mu za njih boriti se samu;
al dužnost njena bješe da ih spasi tad,
naučit da ih može podnositi glad,
da s čovjekom se svakog pregovora klone,
životinje to ropske samo čine, one
što za njeg love, samo radi loga svog,
tih šuma i tih stijena gosu prvotnog.

nakon ispričane anegdote/događaja pripovjedač/pjesnik
napušta pripovjedačko mi
- poema postaje intimna; pjesnik ponire u sebe

kontrast: ropske – slobodne životinje

III.

Vaj, pomislio tad sam, mada ljudi mi smo,
tog imena je stid me, kako kukavni smo!
Napustit kako valja život, zlo mu sve,
životinje o divne, vi nas učite!
Kad život sudiš, za njim što će ostat dugo,
tek šutnja velika je, slabost sve je drugo.

vaj – usklik jada
stid, nismo dostojni da se ljudima zovemo, nismo humani

zvijeri su ubile životinju

Razumio sam dobro tebe, vuče moj,
u samo srce gled me zadnji dirnu tvoj!
Govorio je: "Nastoj, ako možeš, da ti,
pa makar rad tog duša moradne da pati,
poraste tol'ko ponos koliki i moj bje,
što, rođen u šumi, s njim sam snašo sve.
Jer cvile, plaču, mole kukavice samo.
Ti odlučno se stazom dugom, teškom tamo
zaputi kud te udes zovnu, nad njim bdij,
a zatim, poput mene, trpi, šuteć mrij!"

vukova poruka

umrijeti hrabro, junački kako je to vuk učinio, bez ijednog
bolnog krika
jalov, težak život valja podnositi i neizbježnu sudbinu trpjeti